

COP ที่ 4

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสู่ชุมชน

คุณอำนวย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา

กิจเกิดแสง

คุณลิขิต

นางสาวรัตนา

เสมอคำ

มทร. พระนคร

ผู้เข้าร่วมเสวนา การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

- มทร. กรุงเทพฯ
- มทร. ตะวันออก
- มทร. ธัญบุรี
- มทร. พระนคร
- มทร. รัตนโกสินทร์
- มทร. ศรีวิชัย
- มทร. สุวรรณภูมิ
- มทร. อีสาน
- มทร. ล้านนา
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- สถาบันพลการศึกษา
- สถาบันเทคโนโลยีแห่งอยุธยา ผู้สังเกตการณ์

ภาพกิจกรรม COP 4 และกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

ภาพกิจกรรม COP 4 และกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

ภาพกิจกรรม COP 4 และกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

ภาพกิจกรรม COP 4 และกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

ภาพกิจกรรม COP 4 และกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

สรุปความรู้ที่ได้จากการเสวนา

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ

(กลยุทธ์ Trick & Technic)

- มทร. กรุงเทพฯ

ใช้องค์ความรู้ของคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ สู่การวิจัยร่วมกับชุมชน อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี มีการจัดโครงสร้างสี การใช้สีและการย้อมสีจากธรรมชาติ การทอผ้า ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ ของคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ

(กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- **มทร. สุวรรณภูมิ**

เป็นงานวิจัยสืบสานตำนานครูเพลงไทย โดยอนุรักษ์เพลงเรื่อไทยไม่ให้สูญหาย รวบรวมบันทึกถ่ายทอดให้กับอาจารย์ภายในคณะศิลปศาสตร์และถ่ายทอดให้กับนักศึกษา โดยฝึกฝนการร้องเพลงเรื่อเพื่อการสืบสานอย่างยั่งยืน ซึ่งงานวิจัยครั้งต่อไป จะเป็นการอนุรักษ์เพลงเกี่ยวข้าว และจะทำการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์เพื่อให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ

(กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- มทร. อีสาน

การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำโขง ได้แก่ จีนตอนใต้ ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ เวียดนาม ไทย เน้นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในด้าน ภาษา อาหาร การแสดงและวัฒนธรรมการแต่งกาย โดยสามารถพัฒนา ศักยภาพของนักศึกษาและอาจารย์ ด้านภาษาและ วัฒนธรรม และขยายผลต่อยอดฐานสัมพันธ์ยั่งยืนนาน ไป เเยอนยังต่างประเทศลุ่มแม่น้ำโขง โดยเริ่มจาก ลาว กัมพูชา เวียดนาม

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ

(กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

● มทร. ล้านนา

มีโครงการวิจัยพัฒนาพื้นที่ผ่านทรัพยากรธรรมชาติ โดยนำ
มิติศิลปวัฒนธรรมมาเป็นต้นแบบในการแก้ไขหมอกควันจากการเผา
ซังข้าวโพดที่ก่อให้เกิดปัญหาหมอกควันเป็นประจำทุกปี ให้สามารถ
ถอดบทเรียนนำองค์ความรู้ไปแก้ไขปัญหามอกควันในที่อื่นๆ ของ
ภาคเหนือได้ โดยจัดทำเป็น แม่แจ่มโมเดล ถือเป็นต้นแบบของการ
แก้ไขหมอกควันซึ่งงานวิจัยจะเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว
และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มเติม เพื่อทดแทนและลดอาชีพเดิม
นอกจากนี้ยังได้ทำแผนที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของ อ.แม่แจ่ม

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ

(กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

● มทร. ตะวันออก

เป็นงานวิจัยวัฒนธรรมของ โดยลงพื้นที่ชุมชนที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ของกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย เช่น จันทบุรี ตราด กัมพูชา ฉะเชิงเทรา และกาญจนบุรี โดยกลุ่มชาติพันธุ์ของ ถือเป็นกลุ่มชนที่มีความสำคัญยิ่งที่ช่วยกอบกู้เอกราชของชาติไทยสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ

(กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- มทร. ศรีวิชัย

โดยคณะเกษตรศาสตร์ ได้ร่วมกับชุมชนสืบสาน ประเพณีที่กำลังจะสูญหาย คือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ วัดไตรวิทยาราม โดยส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้าน ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งวัดไตรวิทยารามมีสิ่งสำคัญ ทางศาสนา ควรค่าแก่การอนุรักษ์อยู่หลายสิ่ง โดยกิจกรรม ทั้งหมดจัดผ่านกิจกรรมนักศึกษา

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ (กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- มทร. ธัญบุรี

มีการบูรณาการการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม เข้า
กับทุกพันธกิจในทุกคณะลงสู่ชุมชน และใช้พื้นที่วัด
ปัญญาบันฑิตารามเป็นศูนย์กลางในการวิจัย เพื่อให้เป็น
แหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม เป็นแผนระยะยาว ถือ
เป็นการดำเนินงานที่มีวิสัยทัศน์อย่างกว้างไกล ที่จะ
ช่วยกันพัฒนาเยาวชนและนักศึกษา

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ (กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- มทร. พระนคร

โดยบูรณาการองค์ความรู้กับทั้ง 9 คณะ ลงสู่ชุมชนบ้าน
ถ้ำเสือ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี เช่น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ คณะบริหารธุรกิจ ทำ
บัญชีครัวเรือน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ แปรรูปผลิตภัณฑ์
อาหาร เป็นต้น โดยพัฒนาให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถใช้เป็น
RMUTP Model ในการพัฒนาชุมชนอื่นๆ สู่หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ (กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- มทร. รัตนโกสินทร์

การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์เครื่องปั้นดินเผาโบราณ ชุมชนบ้านโรงหวด จ.นครปฐม เป็นการอนุรักษ์การทำหวดดินเผา ซึ่งเหลือผู้ที่สามารถทำได้เพียง 1 คนในหมู่บ้าน ซึ่งทาง มทร.รัตนโกสินทร์ ได้นำองค์ความรู้ในสาขาวิชาเครื่องปั้นดินเผา นำมาบูรณาการกับการอนุรักษ์เครื่องปั้นดินเผาโบราณ ถ่ายทอดให้กับนักศึกษา เยาวชน ได้มาเรียนรู้ พัฒนาทักษะ การทำเครื่องปั้นดินเผาโบราณให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ (กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- **สถาบันการศึกษา**

เป็นการบูรณาการทุกพันธกิจ เข้าสู่การทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ด้านพลศึกษา และ
กีฬาพื้นบ้าน ในฐานการเรียนรู้ 7 ฐาน ได้แก่ สำนักดาบพ่อ
เจ้าขุนช้าง มวยไทยโบราณ นวดแผนไทย โยคะล้านนา
ประยุกต์ ศิลปะดนตรีพื้นบ้านล้านนา ตะกร้อไทย กระบี่
กระบอง ซึ่งในอนาคตจะทำการเผยแพร่สู่ระดับสากล

กระบวนการ แนวทางการดำเนินการ (กลยุทธ์ Trick & Technic) (ต่อ)

- **สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์**

มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ดนตรี และศิลปะวิจิตร โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ การเดี่ยว ระนาดเอก 2 ราง โดยจัดทำเป็นบทฝึกผ่านการเรียนการสอน โดยครูภูมิปัญญา

ความสำเร็จและปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การตระหนักถึงความสำคัญและเข้าใจในเป้าหมายของการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม
- การทุ่มเทการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมของบุคลากรเพื่อการ บูรณาการสู่การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม
- การเห็นความสำคัญของการนำองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยไปบูรณา การเพื่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยยึดถึงความต้องการของ ชุมชนเป็นเป้าหมายในแต่ละชุมชนอันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยของ แต่ละแห่ง
- การเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาทาง ศิลปวัฒนธรรม จากครุภูมิปัญญาท้องถิ่น ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับ นักศึกษา เยาวชนเพื่อการสืบสานอย่างยั่งยืน

ปัญหา แนวทางแก้ไข แนวทางการพัฒนาต่อไป

แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. การขยายแนวทางการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสู่ชุมชน โดยเพิ่มชุมชนและองค์ความรู้ให้มากขึ้น
2. เพิ่มการเผยแพร่องค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมในสื่อสมัยใหม่ ให้มีความหลากหลายเพื่อการเข้าถึง ในกลุ่มเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญในการสืบสานศิลปวัฒนธรรม
3. จัดเก็บรวบรวมองค์ความรู้ ทางศิลปวัฒนธรรมของทั้ง 9 มทร. รวมทั้งสถาบันการพลศึกษา และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ให้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น และศึกษาค้นคว้าต่อไป

นรธภาคโครงการประชุมสัมมนาเครือข่ายการจัดการความรู้ ปี 2560
ณ โรงแรมเอวัน เดอะ รอยัล ครุส พัทยา จังหวัดชลบุรี

ขอบคุณค่ะ / ครับ